

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

03 iulie 2018

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte Nicolae Gordilă,

Judecători Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar, prin care se solicită casarea deciziei și încheierii Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 15 martie 2018 și respectiv, din 17 aprilie 2018, declarat de către avocatul Josu Gheorghe în numele inculpatului

Munteanu Vadim XXX, născut la
XXX, originar și domiciliat în
XXX.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 28.04.2017 - 05.01.2018;
2. Instanța de apel: 31.01.2018 - 15.03.2018;
3. Instanța de recurs: 21.05.2018 - 03.07.2018.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir din 05 ianuarie 2018, procesul penal intentat în privința lui Munteanu Vadim în baza art.287 alin.(1) Cod penal a fost încetat, pe motiv că fapta constituie contravenție.

S-a dispus de a nu porni procesul contravențional în baza art.353 alin.(2) Cod contravențional, în legătură cu expirarea termenului de prescripție a răspunderii contravenționale.

2. Prima instanță a constatat că, potrivit rechizitoriului Munteanu Vadim se învinuiește în faptul că, la 13 decembrie 2016, ora 12.10, aflându-se în loc public la marginea s.Coștangalia, r-nul Cantemir, fără niciun motiv, din intenții huliganice, încălcând grosolan ordinea publică, s-a apropiat de primarul s.Coștangalia, r-nul Cantemir, Hantea Tudor, care era în exercițiul funcției, cu reprezentanții Inspectoratului Ecologic Cantemir, Leu Iurie și Șișianu Iuliana, care efectuau măsurări în localitate, asupra tăierii ilicite a arborilor, l-a numit cu cuvinte injurioase, înjosindu-i demnitatea, după care, s-a repezit în direcția lui și în prezența persoanelor sus-numite, la bruscat de nenumărate ori și i-a aplicat o lovitură cu pumnul la tâmplă, cauzându-i dureri fizice, acțiuni care au continuat chiar și după intervenția inspectorului Inspectoratului Ecologic Cantemir, Leu Iurie.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care V.Munteanu să fie condamnat în baza art.287 alin.(1) Cod penal, la muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 140 ore, invocând că instanța a apreciat arbitrar probele și circumstanțele cauzei

și eronat a conchis că fapta inculpatului nu constituie infracțiune; - vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii imputate a fost pe deplin dovedită prin probatoriul administrat de organul de urmărire penală.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 15 martie 2018, apelul declarat de către procuror a fost admis, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care V.Munteanu a fost condamnat în baza art.287 alin.(1) Cod penal la amendă în mărime de 700 unități convenționale, ceea ce constituie 14000 lei.

Prin încheierea Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 17 aprilie 2018, în temeiul art.249 Cod de procedură penală, s-a dispus corectarea erorii din dispozitivul deciziei, prin substituirea sintagmei „14000 lei” cu sintagma „35000 lei”, în rest decizia rămânând neschimbată.

În motivarea soluției instanța de apel a indicat că prima instanță, contrar prevederilor art.100 alin.(4) și art.101 alin.(1) Cod de procedură penală, eronat a stabilit circumstanțele de fapt și de drept în privința inculpatului, concluzionând că fapta acestuia constituie contravenție, încetând procesul penal.

În acest sens, instanța de apel a constatat că Munteanu Vadim, la 13 decembrie 2016, ora 12.10, aflându-se în loc public la marginea s.Coștangalia, r-nul Cantemir, fără niciun motiv, din intenții huliganice, încălcând grosolan ordinea publică, s-a apropiat de primarul s.Coștangalia, r-nul Cantemir, Hantea Tudor, care era în exercițiul funcției, cu reprezentanții Inspectoratului Ecologic Cantemir, Leu Iurie și Șișianu Iuliana, care efectuau măsurări în localitate, asupra tăierii ilicite a arborilor, l-a numit cu cuvinte injurioase, înjosindu-i demnitatea, după care, s-a repezit în direcția lui și în prezența persoanelor sus-numite, la bruscat de nenumărate ori și i-a aplicat o lovitură cu pumnul la tâmplă, cauzându-i dureri fizice, acțiuni care au continuat chiar și după intervenția inspectorului Inspectoratului Ecologic Cantemir, Leu Iurie.

Astfel, instanța de apel, examinând cauza penală deferită judecării, prin prisma prevederilor art.27, 99-101 Cod de procedură penală, cercetând și verificând minuțios, sub toate aspectele, probele administrate, și anume declarațiile părții vătămate T.Hantea, ale martorilor Iu.Șișianu și Iu.Leu, și actele cauzei - procesele-verbale privind depistarea infracțiunii ori constatarea bănuielii rezonabile privitor la infracțiunea comisă din 23.12.2016, de confruntare din 02.03.2017, de cercetare la fața locului din 13.12.2016, a conchis că vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate este pe deplin dovedită, acțiunile lui fiind corect încadrate în prevederile art.287 alin.(1) Cod penal - huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoane.

În context, instanța de apel a precizat că fapta inculpatului, contrar alegațiilor primei instanțe, constituie infracțiune de huliganism, or, încălcarea grosolană a ordinii publice comisă de inculpat a fost însoțită de pronunțarea unor cuvinte injurioase în adresa părții vătămate, cu aplicarea violenței asupra acesteia, manifestate prin îmbrâncire și lovire cu pumnul în regiunea capului.

Mai mult, inculpatul V.Munteanu în ședința instanței de apel a recunoscut faptul că era tensionat și s-a adresat cu cuvinte injurioase către partea vătămată, iar

în conflict a intervenit și martorul Iu.Leu pentru a-l liniști.

Totodată, instanța a menționat că declarațiile inculpatului, precum că nu a avut intenții huliganice sunt insuficiente și contravin probatoriului administrat indicat mai sus, care cert dovedesc vinovăția inculpatului în fapta imputată, or, acesta a acționat din motiv huliganic, fapt confirmat de partea vătămată și martorii Iu.Șișianu și Iu.Leu, iar motive de pune la îndoială declarațiile acestora nu au fost stabilite.

Cu referire la afirmațiile inculpatului și ale avocatului acestuia, precum că la partea vătămată nu au fost constatate vătămări corporale, instanța de apel le-a apreciat drept irelevante, or, deși partea vătămată T.Hantea nu a făcut o expertiză medico-legală în acest sens, declarațiilor lui urmează să li se dea credibilitate, deoarece acesta pe tot parcursul urmăririi penale și în cadrul cercetării judecătorești a indicat că a fost de către inculpat înjurat, bruscăt fizic, apucat de haină și îmbrâncit, aplicată o lovitură în regiunea capului în momentul când a încercat să anunțe poliția, de la ce telefonul i-a căzut din mână, acțiuni prin care i-au fost cauzate dureri fizice.

Astfel, ținând cont de prevederile art.7, 61, 75 Cod penal, de circumstanțele cauzei, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana inculpatului, că drept circumstanță atenuantă a fost reținută - săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni ușoare, iar circumstanțe agravante nu au fost stabilite, precum și de influența pedepsei asupra corijării inculpatului, instanța de apel a considerat că corectarea și reeducarea acestuia poate avea loc prin aplicarea unei pedepse neprivative de libertate și anume, prin aplicarea amenzii.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar avocatul Gh.Josu în numele inculpatului care, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.8), 12) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței, pe motiv că nu au fost întrunite elementele infracțiunii; - faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită; - instanța eronat a constatat prezența în fapta inculpatului a acțiunilor de încălcare grosolană a ordinii publice și aplicarea violenței fizice față de partea vătămată, care în respectivul proces penal nu au fost probate; - instanța a apreciat arbitrar probele și circumstanțele cauzei, nefiind constatată prezența vătămarilor corporale la partea vătămată; - instanța nu a luat în considerare că în cadrul confruntării, partea vătămată nu a declarat că inculpatul l-ar fi lovit cu pumnul în regiunea tâmpiei, acesta a declarat că inculpatul l-a înjurat, l-a apucat de haină și l-a izbit, precum și că l-a lovit peste mână, scăpând telefonul; - declarațiile părții vătămate, precum că ar fi fost lovit cu pumnul în regiunea tâmpiei sunt contradictorii, iar martorii nu le-au susținut; - instanța neîntemeiat a considerat că declarațiile părții vătămate, precum că i-au fost cauzate vătămări corporale, urmează să li se dea credibilitate, încălcând, totodată, principiul prezumției nevinovăției, prevăzut de art.8 Cod de procedură penală, potrivit căruia toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate se interpretează în favoarea inculpatului; - instanța și-a întemeiat decizia de condamnare a inculpatului bazându-se pe presupuneri și în exclusivitate pe declarațiile părții vătămate; - prin decizie inculpatului i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 700 unități convenționale echivalentul a 14000

lei, iar printr-o încheiere s-a corectat dispozitivul și în loc de sintagma „14000 lei” s-a menționat că se va citi „35000 lei”.

6. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, prin care solicită declararea inadmisibilității recursului, Colegiul penal consideră că recursul urmează a fi admis parțial, din următoarele considerente.

În sensul art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Potrivit art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

În susținerea recursului, recurentul invocă temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.8) și 12) Cod de procedură penală, care stipulează că, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Raportând respectiva normă la situația în cauză, Colegiul conchide că aceste temeiuri nu și-au găsit confirmare, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată de recurent.

După cum rezultă din conținutul recursului, autorul acestuia nu este de acord cu condamnarea lui V.Munteanu în baza art.287 alin.(1) Cod penal, invocând că instanța a apreciat arbitrar probele și circumstanțele cauzei și în rezultat, eronat a constatat prezența în fapta inculpatului a acțiunilor de încălcare grosolană a ordinii publice și aplicarea violenței fizice față de partea vătămată, nefiind întrunite elementele infracțiunii imputate, fapta săvârșită fiind juridic încadrată greșit.

La acest capitol, Colegiul menționează că, sub aspectul situației de „neîntrunire a elementelor infracțiunii”, se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura causală dintre acestea).

Colegiul constată că instanța de apel, în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, a examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar verificându-le sub aspectul pertinentei și concludenței, fapt ce face ca concluzia despre vinovăția lui V.Munteanu în comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(1) Cod penal - huliganismul, adică acțiuni intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, să fie justă și întemeiată, încadrarea juridică a acțiunilor acestuia fiind corectă.

Conform textului deciziei, instanța a conchis că vinovăția lui V.Munteanu se dovedește prin cumulul de probe acumulate legal în cadrul urmăririi penale și cercetate nemijlocit în instanțele de judecată, și anume prin declarațiile:

- părții vătămate T.Hantea, care a declarat că la sfârșitul anului 2016, aflându-se împreună cu reprezentanții Inspectoratului Ecologic Cantemir Iu.Șișianu și Iu.Leu la locul unde au fost tăiați arborii, pentru efectuarea măsurărilor

necesare, de el s-a apropiat V.Munteanu, care i s-a adresat cu cuvinte injurioase, l-a bruscat și l-a lovit o dată cu pumnul în regiunea capului. De asemenea, încercând să telefoneze la poliție, inculpatul l-a lovit peste mână scăpând telefonul. După acestea, V.Munteanu l-a apucat de haine și nu-i permitea să urce în automobil;

- martorului Iu.Șișianu, care a declarat că în luna decembrie 2016, fiind informat de partea vătămată T.Hantea că D.Munteanu - tatăl inculpatului, a tăiat copaci de specie salcie de pe traseul din preajma localității s.Coștangalia, r-nul Cantemir, împreună cu colegul său Iu.Leu, s-au deplasat la fața locului pentru a documenta cazul cu atragerea la răspundere a persoanei vinovate. La un moment dat a apărut inculpatul, care a început să se certe cu partea vătămată T.Hantea și să-l bruscheze. Deși D.Munteanu l-a somat pe inculpat să se liniștească, ultimul nu a reacționat;

- martorului Iu.Leu, care a declarat că la sfârșitul anului 2016, fiind informat de partea vătămată T.Hantea că din fâșia de plantații de lângă traseul din preajma parcului auto din s.Coștangalia, r-nul Cantemir au fost tăiați arbori, împreună cu Iu.Șișianu s-au deplasat pentru a documenta cazul. La fața locului a fost invitat și D.Munteanu - tatăl inculpatului, care se presupunea că a săvârșit fapta. La fața locului a apărut inculpatul, care a început să se certe cu partea vătămată T.Hantea, adresându-i-se cu cuvinte injurioase în prezența celor nominalizați mai sus și să-l bruscheze;

și actele cauzei:

- procesul-verbal privind depistarea infracțiunii ori constatarea bănuielii rezonabile privitor la infracțiunea comisă din 23.12.2016, prin care șeful de post al IP Cantemir, V.Ostaș, aduce la cunoștință că, în data de 13.12.2016, primarul s.Coștangalia, r-nul Cantemir, T.Hantea a fost agresat fizic și numit cu cuvinte injurioase de către V.Munteanu;

- procesul-verbal de confruntare din 02.03.2017, dintre partea vătămată T.Hantea și inculpatul V.Munteanu, potrivit căruia partea vătămată și-a menținut declarațiile date anterior, și anume că V.Munteanu l-a înjurat, l-a apucat de haină și l-a izbit, precum și l-a lovit peste mână, scăpând telefonul în șanț;

- procesul-verbal de cercetare la fața locului din 13.12.2016, prin care s-a cercetat partea de sud-est a s.Coștangalia, r-nul Cantemir, la ieșire din sat, pe marginea traseului, lângă fostul parc auto;

- informația telefonică parvenită în adresa IP Cantemir de la T.Hantea, la 19.12.2016, ora 10.00, care a anunțat că, în data de 13.12.2016, a fost agresat fizic și numit cu vorbe injurioase de către V.Munteanu, provocându-i dureri fizice și înjosindu-i demnitatea personală;

- cerere din 19.12.2016, depusă de T.Hantea, prin care solicită organelor de poliție să i-a atitudine conform legislației în vigoare cu V.Munteanu, care în data de 13.12.2016, ora 12.10, în momentul când se afla la serviciu, fără vreun motiv l-a înjurat și l-a agresat fizic, inclusiv amenințându-l cu moartea.

Probele indicate sunt detaliat descrise în hotărârea recurată, fiind pertinente și concludente, utile și veridice, coroborează între ele și nu prezintă teme de îndoială, astfel fiind indubitabil dovedită prezența în acțiunile inculpatului a elementelor constitutive ale infracțiunii imputate, inclusiv cele contestate de către

recurent - încălcarea grosolană a ordinii publice și aplicarea violenței fizice față de partea vătămată.

Complementar, Colegiul penal constată că recurentul își întemeiază recursul în principal pe aprecierea probelor și circumstanțelor cauzei, considerând că instanța de apel și-a întemeiat hotărârea pe presupuneri.

În acest sens, instanța de recurs menționează că solicitările recurentului bazate pe astfel de argumente nu constituie temei pentru reexaminarea cazului. Or, modul de apreciere a probelor și circumstanțelor cauzei, nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, aprecierea probelor fiind obiectul examinării cauzei în fapt și în drept fie în prima instanță, fie în instanța de apel, iar dezacordul unei părți în acest sens, nu echivalează cu o eroare ce ar da temei de casare a unei hotărâri legale și întemeiate.

Mai mult, Colegiul penal sesizează că argumentele invocate în recurs, partea apărării le-a invocat și pe parcursul judecării cauzei, instanța de apel examinându-le în ansamblu și dându-le o apreciere corespunzătoare, conform art.414, 417 Cod de procedură penală, s-a pronunțat argumentat și detaliat asupra lor, indicând temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului declarat de către procuror, precum și motivele adoptării soluției, pe care Colegiul penal și-o asumă în totalitate.

Având în vedere acest aspect, instanța de recurs își însușește în întregime alegațiile instanței de apel (f.d.155-159), redate succint la pct.4 al prezentei decizii și consideră că o expunere repetată asupra lor este inutilă, fapt ce este în deplină concordanță cu jurisprudența și practica Curții Europene pentru Drepturile Omului, care în cauza *Albert vs România* din 16.02.2010, în pct.37 al Hotărârii a statuat că, dacă art.6 § 1 din Convenția EDO obligă instanțele să își motiveze deciziile, acesta nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, 19 aprilie 1994*). Cu toate acestea, noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă care nu și-a motivat decizia, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară fie prin alt mod, să fi examinat totuși în mod real chestiunile esențiale supuse atenției sale și să nu se fi mulțumit să confirme pur și simplu concluziile unei instanțe inferioare (*Helle împotriva Finlandei, 19 decembrie 1997*).

Prin urmare, argumentele recurentului referitor la nevinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate sunt neîntemeiate, decizia instanței de apel în acest sens fiind bine argumentată, motivată și în concordanță cu prevederile art.394 Cod de procedură penală.

Totodată, Colegiul penal sesizează că, potrivit dispozitivului deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul pronunțat la data de 15 martie 2018, V.Munteanu a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.287 alin.(1) Cod penal la amendă în mărime de 700 unități convenționale, echivalent cu 14000 lei.

Ulterior, aceiași instanță, cu referire la prevederile art.249 Cod de procedură penală, prin încheierea din 17 aprilie 2018, a dispus corectarea erorii din dispozitivul deciziei, și anume „în loc de sintagma „14000 lei” se va citi corect „35000 lei””.

Prin urmare, prin încheierea din 17 aprilie 2018, emisă în temeiul art.249 Cod de procedură penală, instanța, de fapt, a adoptat o altă soluție decât cea indicată în dispozitivul deciziei din 15 martie 2018.

Colegiul penal atestă că, potrivit art.249, 250 Cod de procedură penală, pot fi corectate erorile materiale evidente din cuprinsul unui act procedural, care se referă la numele, prenumele și altor date biografice ale inculpatului, date calendaristice, greșeli de calcul ș.a., cu excepția erorilor de conținut. Erorile de conținut nu se îndreaptă conform dispozițiilor acestui articol, dar prin intermediul căilor de atac.

Omisiunile vădite constă în absența unor mențiuni pe care trebuie să le cuprindă actul procedural în mod obligatoriu, mențiuni care trebuie să fie soluționate o dată cu fondul cauzei, și anume anularea măsurii preventive, anularea măsurii de asigurare a acțiunii civile, includerea detenției preventive în termenul de executare a pedepsei, soluționarea chestiunilor cu privire la soarta corpurilor delictive, determinarea mărimii și repartizării cheltuielilor judiciare, determinarea tipului penitenciarului ș.a.

Colegiul constată că erorile ce se referă la pedeapsa penală nu sunt cuprinse de normele precitate.

Prin urmare, soluția din dispozitivul deciziei privind pedeapsa penală, la caz, înlocuirea mărimii amenzii stabilite inculpatului cu una mai mare, nu se referă la omisiuni prevăzute în normele sus menționate și nu poate fi corectată printr-o încheiere adoptată în temeiul art.249 Cod de procedură penală, dar prin intermediul căilor de atac.

Astfel, erorile menționate sunt erori de drept procedural și se încadrează în art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, și sunt temei de recurs.

În conformitate cu prevederile art.420 alin.(3) Cod de procedură penală, recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel se consideră făcut și împotriva încheierilor acesteia, chiar dacă acestea au fost date după pronunțarea hotărârii recurate.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța admite recursul, casează, parțial sau total, hotărârea atacată, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația condamnatului.

Reținând cele expuse *supra*, instanța de recurs consideră oportună casarea totală a încheierii din 17 aprilie 2018, cu menținerea deciziei instanței de apel din 15 martie 2018.

7. În conformitate cu prevederile art.434 și art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Josu Gheorghe în numele inculpatului Munteanu Vadim, casează total încheierea Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 17 aprilie 2018, în cauza penală în privința lui Munteanu Vadim.

Se menține decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 15 martie 2018 în cauza penală în privința lui Munteanu Vadim, prin care acesta a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(1) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 700 unități convenționale, ceea ce constituie 14000 lei, fiindu-i explicat că, potrivit art.64 alin.(3¹) Cod penal, este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 72 de ore din momentul în care hotărârea devine executorie.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 01 august 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun